

Lectio Divina segédanyag

A év – Mt 22, 34-40

A szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Felelős szerkesztő:

Nyúl Viktor

A segédanyag összeállításában

közreműködtek:

Asztalos Gábor

Asztalos Lívia

Csonka Laura

Geizselhardt Sára,

Görföl Tibor

Haász Rebeka Anna

Hegyi László

Járai Ferenc

Mohay Réka

Molnár Dzszenifer

Nyúlné Révfalvi Ildikó

Rácz Dávid

Rácz Édua Anna

Szily Boglárka

Vermes Nikolett

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Szeresd az Urat, a te Istenedet, és felebarátodat, mint saját magadat.

Abban az időben: Amikor a farizeusok meghallották, hogy Jézus hogyan hallgattatta el a szadduceusokat, köréje gyűltek és egyikük, egy törvénytudó alattomos szándékkal a következő kérdést tette fel neki: „Mester, melyik a legfőbb parancs a törvényben?” Jézus így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szíveddel, teljes lelkeddel és egész értelmekkel. Ez az első és legfőbb parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. E két parancson nyugszik az egész törvény és a próféták.”

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

³⁴ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.

A farizeusok pedig hallva, hogy elhallgattatta a szadduceusokat összegyűltek azon a helyen,

³⁵ καὶ ἐπηρώτησεν εἰς ἓξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων Ἦ αὐτόν·

és megkérdezte egy közülük, (egy törvénytudó) próbára téve őt:

³⁶ Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

„Mester, melyik parancs nagy a törvényben?”

³⁷ ὁ Ἦ δὲ ἔφη αὐτῷ· Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ Ἦ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ Ἦ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου·

Az pedig felelt neki: „Szeretni fogod (szeresd) az Urat a te Istenedet teljes szívedben, és teljes lelkedben, és teljes értelmekben:

³⁸ αὕτη ἐστὶν Ἦ μεγάλη καὶ πρώτη Ἦ ἐντολή.

Ez a nagy és az első parancs.

³⁹ Δευτέρα Ἦ δὲ ὁμοία Ἦ αὐτῇ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

A második pedig hasonló ehhez: Szeretni fogod (szeresd) a felebarátodat, mint magadat.”

⁴⁰ ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος Ἦ κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.

Ezen a két parancson fordul meg az egész törvény és a próféták.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³⁴ *Pharisaei autem audientes quod silentium imposuisset sadduceis, convenerunt in unum.*

³⁴ Amikor a farizeusok értesültek róla, hogy a szadduceusokat is elhallgattatta, köréje gyűltek.

³⁴ Mikor a farizeusok meghallották, hogy a szaddúceusokat elnémította, összegyűltek egy csoportba,

³⁴ Mikor a farizeusok értesültek arról, hogy a szadduceusokat is elhallgattatta, ismét köréje gyűltek.

³⁴ A farizeusok pedig, hallván, hogy a szadduceusokat elnémította vala, egybegyűlének;

³⁴ Amikor a farizeusok meghallották, hogy a szadduceusokat elnémította, köréje gyűltek.

³⁵ *Et interrogavit unus ex eis legis doctor tentans eum:*

³⁵ Hogy próbára tegye, az egyik törvénytudó kérdéssel fordult hozzá:

³⁵ és az egyikük, egy törvénytudó, hogy próbára tegye, megkérdezte tőle:

³⁵ Közülük egy törvénytudó, hogy próbára tegye, a következő kérdéssel fordult hozzá:

³⁵ És megkérde őt közülök egy törvénytudó, kísértvén őt, és mondván:

³⁵ Egyikük – egy törvénytudó – próbára akarta tenni, és megkérdezte tőle: –

³⁶ *“Magister, quod est mandatum magnum in Lege?”.*

³⁶ "Mester, melyik a főparancs a törvényben?"

³⁶ »Mester, melyik a legnagyobb parancs a törvényben?«

³⁶ „Mester, melyik a legfőbb parancs a Törvényben?"

³⁶ Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?

³⁶ Mester, melyik a nagy parancsolat a Törvényben?

³⁷ Ait autem illi: "Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua et in tota mente tua:

³⁷ Jézus ezt felelte: "Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.

³⁷ Ő azt felelte neki: »'Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből'.

³⁷ Jézus így felelt: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.

³⁷ Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.

³⁷ Ezt mondta neki: – Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből!

³⁸ hoc est magnum et primum mandatum.

³⁸ Ez a legnagyobb, az első parancs.

³⁸ Ez a legnagyobb, az első parancs.

³⁸ Ez a legfőbb: az első parancs.

³⁸ Ez az első és nagy parancsolat.

³⁸ Ez az első, a nagy parancsolat.

³⁹ Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum.

³⁹ A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.

³⁹ A második hasonló ehhez: 'Szeresd felebarátodat, mint önmagadat'.

³⁹ A második hasonló ehhez: szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

³⁹ A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.

³⁹ A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!

⁴⁰ In his duobus mandatis universa Lex pendet et Prophetæ".

⁴⁰ Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták."

⁴⁰ Ezen a két parancson alapul az egész törvény és a próféták.«

⁴⁰ E két parancson függ az egész törvény és a próféták."

⁴⁰ E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.

⁴⁰ E két parancsolattól függ az egész Törvény és a próféták.

1.1.3. Behatárolás

A perikópa része Jézus jeruzsálemi tanításának. A szadduceusok kérdése után (Mt 22,23-33) a Mester egy újabb kérdésre felel, amit egy törvénytudó tesz fel neki a parancsolatok kapcsán. Az epizód végét jelzi az az újabb gondolatmenet, amit Jézus fejt ki a Messiás identitása kapcsán a farizeusokkal párbeszédbe lépve (Mt 22,41-46). Az általunk tanulmányozott szakasz tehát a Mt 22,34-40 között helyezkedik el.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Máté ebben az epizódban is hangsúlyozni kívánja az Ó- és az Újszövetség közötti szoros kapcsolatot. Jézus Krisztus nem eltörölni, nem helyettesíteni jött az Ószövetséget, amit a „törvény és a próféták” szókapcsolat jelöl, hanem beteljesíteni, elmélyíteni (Mt 5,17). Vagyis az ószövetségi parancsok, törvények Jézus személyében nyerik el végső értelmüket. Az evangélista rámutat arra, hogy mind az Isten (MTörv 6,5), mind pedig a felebarát iránti szeretet parancsa (Lev 19,18.34) megvan az ószövetségi előírásokban is, de Jézus az, aki e két aspektust összekapcsolja, s egymással egyenrangúnak nevezi (Mt 22,40). Az Isten iránti szeretet megköveteli az embertárs iránti szeretetet, s az ember iránti szeretet feltételezi az Isten iránti szeretetet, ahogy az első János levél is tanítja (1Jn 4,19-21).

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

ἐντολή (*entolē*): 'parancs, parancsolat' (Mt 22,36.38.40)

A kifejezés a Máté-evangéliumban mindig Isten parancsolataira utal: közülük még a legkisebbet is fontos megtartani (Mt 5,19), nem szabad áthágni (Mt 15,3), hanem be kell tartani őket, aminek a jutalma az örök élet (Mt 19,17). Az általunk vizsgált perikópában háromszor jelenik meg ez a szó, ami ebben az evangéliumban való összes előfordulási alkalom fele. Itt a hozzá kapcsolódó „első” és a „nagy” kifejezések által még hangsúlyosabbá válik: a legnagyobb, a legelső parancsolat, ami az alapja minden más parancsolatnak (Mt 22,36.38). Végül az Isten- és az ember iránti szeretet parancsa az, ami az egész Ószövetséget (törvény-próféták) összefoglalja (Mt 22,40).

Ἀγαπήσεις (*ágápészeisz*): 'szeretni fogod' (Mt 22,37.39)

E görög kifejezés a feltétel nélküli, ingyenes, önmagát odaajándékozó szeretetet jelöli. Isten maga ez a Szeretet (1Jn 4,16), aki arra hív minden embert, hogy válaszoljon e Szeretetre szeretettel (1Jn 4,19-21).

Az evangélista a „szeretni” szót jövő idejű igealakba helyezi. Ez tehát egy erős felszólítást fejez ki: „szeretni fogod”, amivel még inkább hangsúlyozza a szeretetparancs fontosságát. Továbbá mind az Isten iránti, mind pedig a felebarát és önmagunk iránti szeretet kapcsán ugyanezt az igeformát alkalmazza Máté, amivel azt nyomatékosítja, hogy a szeretet mind a három iránya egyaránt fontos.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

5,43 Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet.

19,19 apádat és anyádat tiszteld, felebarátodat pedig szeresd úgy, mint saját magadat.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 12,28-34 Egy írástudó is hallgatta a vitát. Amikor látta, milyen találóan megfelelt nekik, megkérdezte tőle: „Melyik az első a parancsok közül?” Jézus így válaszolt: „Ez az első: Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr. Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! Ezeknél nincs nagyobb parancs.” Az írástudó helyeselte: „Valóban jól mondtad, Mester, hogy Ő az egyetlen (Isten), és hogy rajta kívül nincs más. Meg hogy Őt teljes szívünkéből, teljes elménkéből és teljes erőnkéből szeretni, felebarátunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő- vagy bármi más áldozatnál.” Jézus az okos beszéd hallatára megdicsérte: „Nem jársz messze az Isten országától” – mondta neki. Több kérdést már nem mertek neki föltenni.

Lk 10,25-28 Egy törvénytudó felállt, hogy próbára tegye. „Mester – szólította meg –, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?” Megkérdezte tőle: „Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?” Így válaszolt: „Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, felebarátodat pedig, mint saját magadat.” „Helyesen feleltél. Tégy így, és élni fogsz!” – válaszolta neki.

Jn 13,34-35 Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 19,18 Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölkjéd néped fiaival. Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. Én vagyok az Úr.

MTörv 6,5 Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel!

Róm 13,8-10 Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki embertársát szereti, a többi törvényt is megtartja. Hiszen a parancs: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd, s ami egyéb parancs még van, mind ebben az egyben tetőződik: Szeresd embertársadat, mint saját magadat. A szeretet nem tesz rosszat az embertársnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet.

Gal 5,14 Mert az egész törvény ebben a mondatban teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.

Jak 2,8 Természetesen, ha megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: „Szeresd embertársadat, mint saját magadat”, helyesen jártok el.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

Két szeretetet kell megkülönböztetnünk. Isten iránti és a világ iránti szeretetünket. Isten szeretetében nincs semmi, ami túlzó, de a világ szeretetében minden káros. Épp ezért szükséges, hogy elválaszthatatlanul ragaszkodjunk az örök értékekhez és csak átmenetileg a világ értékeihez, mindig szemünk előtt tartva, hogy mi az égi hazába kívánczunk. Ahogyan az apostol is mondja: *„Azt mondom tehát, testvérek: Az idő rövid, azért akinek van felesége, éljen úgy, mintha nem volna, aki sír, mintha nem sírna, aki örül, mintha nem örülne, aki vásárol, mintha meg sem tartaná, s aki felhasználja a világ dolgait, mintha nem élne velük, mert ez a világ elmúlik.”* (1Kor 7,29–31). Ebből következőleg nem szerethetjük jobban a teremtményt a Teremtőnél. Erről beszél a Törvénykönyv: *„Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel!”* (MTörv 6,5) Ami pedig ehhez kötődik: *„Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.”*, nem más, mint Isten akaratának teljesítése. Az Úr szereti az embert, akit teremtett. Nekünk is hasonlóképpen kell cselekednünk. Hiszen, ha szeretjük Istent, akkor megtartjuk törvényeit. A szolga szolgál, a ház ura parancsol. Mihelyt ehhez ragaszkodunk, meglátjuk, hogy az Isten iránti szeretet és a felebarát iránti szeretet egységet alkot és immár nem kétféle szeretetről van szó. Hiszen a felebarát iránti szeretetet gyakorolva a ház urának: Istennek, a parancsát teljesítjük.

/Vö.: Nagy Szent Leó pápa, Tractatus, 90, 3-4/

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

2052. "Mester, mi jót tegyek, hogy örök életem legyen?" A kérdést föltevő ifjúnak Jézus mindenekelőtt azt válaszolja, hogy föl kell ismerni Istent, Őt, aki "egyedül jó", mint a legfőbb Jót, mint minden jó forrását. Azután mondja neki Jézus: "Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat", és felsorolja az embertársaink szeretetével kapcsolatos előírásokat: "ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodjál, apádat és anyádat tiszteld". Végül pozitív módon összefoglalja mindezt: "szeresd felebarátodat, mint önmagadat" (Mt 19,16–19).

2053. Az első választ egy második követi: "Ha tökéletes akarsz lenni, akkor menj, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj és kövess engem!" (Mt 19,21). A második válasz nem érvényteleníti az elsőt. Jézus Krisztus követése magában foglalja a parancsok teljesítését. A Törvény nem szűnt meg, hanem az ember arra kap meghívást, hogy Mesterének személyében találja meg azt, aki a Törvény tökéletes beteljesedése. A három szinoptikus evangéliumban Jézusnak a gazdag ifjúhoz intézett hívása – hogy tanítványként és a parancsok megtartásával kövesse Őt – kapcsolódik a szegénységre és tisztaságra szóló buzdításhoz. Az evangéliumi tanácsok elválaszthatatlanok a parancsolatoktól.

2054. Jézus átvette a Tízparancsolatot, de kinyilatkoztatta a Szentlélek erejét is, mely a Törvény betűjében hat. Olyan igazságról prédikált, mely fölülmúlja az írástudókét és a farizeusokét és a pogányokét is. A parancsolatok összes követelményét megvilágította: "Hallottátok, hogy mondatott a régieknek: Ne ölj! (...) Én pedig azt mondom nektek: Már azt is állítsák a törvényszék elé, aki haragot tart testvérével." (Mt 5,21–22)

2055. Amikor megkérdezik tőle: "Melyik a főparancs a törvényben?" (Mt 22,36), Jézus így válaszol: "Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták" (Mt 22,37–40). A Tízparancsolatot a szeretet e kettős és egyetlen parancsának fényében kell értelmeznünk, mely a Törvény teljessége:

"Hiszen a parancs: ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, a másét ne kívánd, s ami egyéb parancs még van, mind ebben az igében foglaltatik össze: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A Törvény tökéletes teljessége tehát a szeretet." (Róm 13,9–10)

2056. A "Tízparancsolat" szó szerint azt jelenti: "tíz szó" (Kiv 34,28; MTörv 4,13;10,4). Isten népének a szent hegyen nyilatkoztatta ki ezt a "tíz szót". "Ujjával" írta ezeket, másként mint a többi, Mózes által leírt parancsolatokat. E szavak egész különlegesen Isten szavai. A Kivonulás könyvében és a Második Törvénykönyvben hagyományozták ránk. Az ó Szövetség megkötésétől kezdve a Szent Könyvek hivatkoznak a "tíz szóra", de az új Szövetségben, Jézus Krisztusban nyert kinyilatkoztatást teljes értelmük.

2057. A Tízparancsolatot mindenekelőtt a kivonulással összefüggésben kell értelmezni, mely Isten nagy szabadító tette az Ószövetség középpontjában. A "tíz szó" akár tiltó, akár pozitív parancsként (mint a "Tiszteld atyádat és anyádat") a bűn rabszolgaságából kiszabadult élet föltételeit mutatja meg. A Tízparancsolat az élet útja:

"Ha szereted az Urat, a te Istenedet, az Ő útjain jársz, megtartod törvényeit, parancsolatait és ítéleteit, élni fogsz és megsokasít téged." (MTörv 30,16)

A Tízparancsolat szabadító erejét tükrözi például a szombati pihenés parancsa, ami a idegenekre és a rabszolgákra is vonatkozik:

"Emlékezzél arra, hogy Egyiptom földjén magad is rabszolga voltál, de az Úr, a te Istened erős kézzel és kinyújtott karral kivezetett onnan." (MTörv 5,15)

2058. A "tíz szó" tömören összefoglalja és kihirdeti Isten törvényét: "E szavakat intézte hozzátok az Úr a hegyen, a sötét felhő borította ég felé fölcsapó lángok közül, zengő hangon, amikor egybegyűltetek, semmi többet: azután fölírta két kőtáblára, és átadta nekem" (MTörv 5,22). Ezért nevezik e kőtáblákat a "bizonyságnak" (Kiv 25,16). Ugyanis Isten és az Ő népe közötti szövetség föltételeit tartalmazzák. A "bizonyság tábláit" (Kiv 31,18; 32,15; 34,29) a "frigyládjába" kellett elhelyezni (Kiv 25,16; 40,1-2).

2059. A "tíz szót" Isten teofánia közben mondja ki ("szemtől szemben beszélt hozzátok a hegyen a tűz közepéből": MTörv 5,4). Hozzátartoznak a kinyilatkoztatáshoz, melyet Isten önmagáról és a maga dicsőségéről ad. A törvények ajándéka magának Istennek és az Ő szent akaratának ajándéka. Isten, amikor megismerteti akaratát, önmagát nyilatkoztatja ki népének.

2060. A parancsolatok és a Törvény ajándéka részét képezi a Szövetségnek, melyet Isten népével kötött. A Kivonulás könyve szerint a "tíz szó" kinyilatkoztatása a Szövetség följánlása és megkötése között történik – miután a nép kötelezte magát annak "megtételére", amit az Úr mondott, és az "engedelmességre". A Tízparancsolat csak a Szövetségre való hivatkozás után adatik át ("Az Úr, a mi Istenünk Hóreb hegyén szövetséget kötött velünk": MTörv 5,2).

2061. A parancsolatok a maguk teljes jelentését a Szövetség keretében kapják meg. A Szentírás szerint az ember erkölcsi cselekvése a Szövetségben és a Szövetség által nyeri el sajátos értelmét. A "tíz szó" közül az első Isten népe iránti szeretetének kezdeményezésére emlékeztet:

"És mivel a szabadság paradicsomából a bűn büntetéséül e világ szolgátságába jutottunk, ezért a Tízparancsolat első mondata, azaz Isten parancsainak első szava a szabadságról szól, mondván: »Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek téged Egyiptom földjéről, a szolgátság házából« (Kiv 20,2; MTörv 5,6)"

2062. A szorosán vett parancsolatok a második helyen következnek; azt mondják el, hogy a Szövetség által létrejött Istenhez tartozás föltételei mit foglalnak magukban. Az erkölcsi létezés válasz az Úr szeretettel teljes kezdeményezésére. Elismerés, meghajlás Isten előtt és a hálaadás kultusza. Együttműködés azzal a tervvel, melyet Isten a történelem folyamán valósít meg.

2063. Az Isten és az ember közti szövetségről és párbeszédéről tanúskodik az is, hogy az összes parancsolat egyes szám első személyben hangzik el ("Én vagyok az Úr...") és egy másik személynek szól ("te..."). Isten minden parancsolatában egyesszámú névmás jelöli a címzettet. Isten megismerteti akaratát az egész néppel, s ugyanakkor minden egyes emberrel is:

"Az Isten iránti szeretetet is parancsolta, és a felebarát iránti igazságosságot is sürgette, hogy se igazságtalan, se Istenhez méltatlan ne legyen az ember, akit így készített föl a Tízparancsolat által a vele való barátságra és a felebaráttal való összhangra (...). És ezért (a Tízparancsolat szavai) nálunk (keresztényeknél) hasonlóképpen érvényben vannak, tágabb és mélyebb értelmet nyernek, és nem oldódnak föl az Ő test szerinti eljövetele által."

2064. Az egyházi hagyomány – hűségesen a Szentíráshoz és Jézus példáját követve – alapvető fontosságot és jelentőséget tulajdonít a Tízparancsolatnak.

2065. Szent Ágoston óta a "Tízparancsolatnak" kiemelkedő helye van a keresztségre készülők és a hívők katekizisében. A 15. században jött szokásba, hogy a Tízparancsolatot pozitív megfogalmazással rímekbe szedjék a könnyebb megjegyzés kedvéért. Ezek a versek mindmáig használatosak. Az Egyház katekizmusai többnyire a Tízparancsolatot követve adták elő a keresztény erkölcsant.

2066. A parancsolatok beosztása és számozása idők folyamán változott. A jelen katekizmus a parancsolatok azon beosztását követi, amelyet Szent Ágoston rögzített és amely a katolikus egyházban hagyományossá vált. Az evangélikusok ugyanezt használják. A keleti atyák kissé eltérő beosztást alakítottak ki, ezt használják az ortodox egyházak és a református közösségek.

2067. A tíz parancsolat Isten és a felebarát szeretetének követelményeit hirdeti. Az első három inkább Isten szeretetére, a másik hét a felebarát szeretetére vonatkozik.

Mert miként a szeretetnek két parancsolata van, melyektől – az Úr mondja – függ az egész Törvény és a Próféták, (...) úgy a tíz parancsolat két kőtáblán adatott. Mert azt mondják, hogy három volt írva az egyik táblára és hét a másikra.

2068. A Trienti Zsinat azt tanítja, hogy a Tízparancsolat kötelezi a keresztényeket, és a megigazult embernek is meg kell tartania. A II. Vatikáni Zsinat megerősíti, hogy "a püspökök, mint az apostolok utódai az Úrtól, kinek átadatott minden hatalom a mennyben és a földön, küldetést kaptak arra, hogy tanítsanak minden nemzetet és hirdessék az evangéliumot minden teremtménynek, hogy az összes ember a hit, a kereszttség, valamint a parancsolatok teljesítése által elnyerje az üdvösséget."

2069. A Tízparancsolat megbonthatatlan egységet alkot. Mindegyik "szó" a többire és az egészre is utal; kölcsönösen függenek egymástól. A két tábla kölcsönösen megvilágítja egymást, szerves egészet alkot. Az egyik parancsolat megszegése az összes többi megszegése is. A másik embert nem lehet tisztelni anélkül, hogy teremtő Istenét is ne áldanak. És Isten sem imádható anélkül, hogy teremtényeit, az összes embert ne szeretnék. A Tízparancsolat egyesíti az ember Istennel kapcsolatos és emberekkel kapcsolatos életét.

2070. A tíz parancsolat Isten kinyilatkoztatásához tartozik. Ugyanakkor tanítják nekünk az ember igaz emberiségét. Megvilágítják a lényeges kötelezettségeket és belőlük fakadóan, közvetve az emberi személy természetéhez tartozó alapvető jogokat. A Tízparancsolat nagyszerű kifejezése a "természetes törvénynek":

"Isten ugyanis először a természetes parancsok által, melyeket kezdettől beleírt az emberekbe, figyelmeztette őket, azaz a Tízparancsolat által – melyeket ha valaki meg nem tart, nem üdvözülni –, és semmi többet nem követelt tőlük."

2071. A Tízparancsolat előírásai, bár a pusztá értelem számára is elérhető, kinyilatkoztatást nyertek. A természetes törvény követelményeinek teljes és biztos megismeréséhez a bűnös emberiségnek szüksége volt erre a kinyilatkoztatásra:

"A Tízparancsolat előírásainak teljes kibontása nagyon megfelelő volt a bűnös állapotnak az értelem fényének elhomályosulása és az akarat rosszra hajlása miatt."

Isten parancsait az Egyházban élénk adott isteni kinyilatkoztatás és az erkölcsi lelkiismeret szava által ismerjük meg.

2072. Mind a tíz parancsolat, mivel az ember Isten és a felebarát iránti alapvető kötelezettségeit fejezi ki, lényegi tartalma szerint súlyosan kötelez. Alapvetően változhatatlanok, s kötelező erejük mindig és mindenütt érvényes. Senki föl nem menthet alóluk. A tíz parancsolatot Isten az ember szívébe írta.

2073. A parancsolatok iránti engedelmisség olyan kötelezettségekre is kiterjed, amelyeknek tárgya önmagában nem súlyos. Így például a szóbeli sértést az ötödik parancsolat tiltja, de súlyos bűn csak a körülmények vagy az elkövető személy szándéka miatt lesz.

2074. Jézus mondja: "Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hisz nálam nélkül semmit sem tehettek." (Jn 15,5) Az itt említett termés a Krisztussal való egyesülés által megtermékenyített élet szentsége. Amikor Jézus Krisztusban hiszünk, közösségben vagyunk az Ő misztériumaival és megtartjuk az Ő parancsait, akkor maga az Üdvözítő jön, hogy Atyját és testvéreit, a mi Atyánkat és a mi testvéreinket bennünk szeresse. Az Ő személye lesz a Szentlélek kegyelméből cselekvésmódunk belső és élő szabálya: "Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket" (Jn 15,12).

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Veritatis splendor enciklika

9. Jézus így szólt: „Miért engem kérdezel a jóról? Egy valaki jó. Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.” (Mt 19,17) Márknál és Lukácsnál a kérdés így hangzik: „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül Isten.” (Mk 10,18; vö. Lk 18,19)

Mielőtt válaszolna a kérdésre, Jézus azt akarja, hogy az ifjú önmaga előtt tisztázza az indítékot, miért őt kérdezi? A „jó Mester” megmutatja a kérdezőnek – és mindnyájunknak, hogy a kérdésre – „mi jót kell tennem, hogy örök életem legyen?” – a választ csak akkor lehet megkapni, ha szívvel és lélekkel Afelé fordul, aki „egyedül jó”: „Senki sem jó, egyedül Isten.” (Mk 10,18; vö. Lk 18,19) A jó után érdeklődő kérdésre egyedül Isten tud válaszolni, mert Ő a Jó.

A jó után érdeklődni ugyanis azt jelenti, hogy az ember Isten felé fordul, aki a jóság teljessége. Jézus megmutatja, hogy az ifjú kérdése valójában vallási kérdés, s hogy a jóság – mely egyszerre vonzza és lebilincseli az embert – forrása Istenben van, sőt a jóság maga Isten; Ő, aki egyedül méltó arra, hogy szeressék „teljes szívvel, teljes lélekkel és teljes elmével” (Mt 22,37); Ő, aki az ember boldogságának forrása. Jézus az erkölcsileg jó cselekvés kérdését visszavezeti vallási gyökereihez: Istennek – az egyetlen jóságnak, az élet teljességének, az emberi cselekvés végső céljának, a tökéletes boldogságnak – megvállásához.

14. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Jézus a felebaráti szeretetet az istenszeretet elé akarná helyezni, vagy egyenesen el akarna tőle szakítani. Ennek ellenkezőjét bizonyítja a törvénytudóval folytatott dialógusa. A törvénytudónak, aki a gazdag

ifjúéhoz nagyon hasonló kérdést tett föl, Jézus az isten és a felebaráti szeretet két parancsát idézi (vö. Lk 10,25-27) és figyelmezteti rá, hogy csak ezek megtartása vezet az örök életre: „Tedd ezt és élni fogsz” (10,28). Jellemző, hogy a parancsolatok közül épp a második kelti föl a törvénytudó kíváncsiságát és kérdését: „Ki az én felebarátom?” (10,29) A Mester az irgalmas szamaritánus példabeszédével válaszol, amely kulcs a felebaráti szeretet parancsának teljes megértéséhez (10,30-37).

A két parancsolat, melyektől „függ az egész Törvény és a Próféták” (Mt 22,40), szorosan összetartozik és kölcsönösen áthatja egymást. Elválaszthatatlan egységüket Jézus életével és szavaival tanúsította: küldetése a megváltó kereszten éri el tetőpontját (vö. Jn 3,14-15), mely jelzi, hogy az Atya és az emberiség iránti szeretete egymástól elválaszthatatlan (vö. 13,1).

Mind az Ó-, mind az Újszövetség kifejezetten állítja, hogy a felebaráti szeretet nélkül, mely a parancsolatok megtartásában válik konkrétá, lehetetlen az igaz istenszeretet. Szent János rendkívüli erővel írja: „Ha valaki azt mondja: „Én szeretem Istent” és gyűlöli a felebarátját, hazug az. Aki tehát nem szereti a felebarátját, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” (1Jn 4,20)

Az evangélista összhangban van Krisztus erkölcsi prédikációjával, mely csodálatos és páratlan módon fejeződött ki az irgalmas szamaritánus példabeszédében (vö. Lk 10,19-37) és az utolsó ítéletről szóló „beszédben”. (vö. Mt 25,31-46)

Szent II. János Pál pápa: Evangelium vitae enciklika

54. A „ne ölj” parancs formája szerint kifejezetten tiltó törvény: megvonja a határt, amit soha nem szabad áthágni. Bennfoglaltan azonban olyan pozitív magatartásra sarkall, amely föltétlenül tiszteli az életet, és elfogadva, megőrizve és elajándékozva gyarapítja azt a szeretet útján. A Szövetség népe is – késlekedve és ellentmondások közepette – fokozatosan ebben az irányban érlelődött és készült föl Jézus nagy kinyilatkoztatására: a felebaráti szeretet parancsa hasonló az istenszeretet parancsához: „E kettőn függ az egész Törvény és a Próféták”. [277] „... Ne ölj, ... s ami egyéb parancsolat még van – mondja Szent Pál – ebben a szóban foglaltatik össze: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” [278] A „ne ölj” parancsot az Újszövetség átvette és beteljesítette, így föltétele annak, hogy valaki „bemenjen az életre”. [279] Ugyanerről szólnak Szent János sürgető szavai: „Aki gyűlöli a testvérét, gyilkos. És tudjátok, hogy egy gyilkosnak sincs önmagában örök élete.” [280]

Az Egyház élő Hagyománya kezdettől fogva – miként a Didakhé, a legkorábbi nem szentírási keresztény irat – kategorikusan megismételte a „ne ölj” parancsot: „Két út van, az egyik az életé, a másik a halálé, de nagy különbség van e két út

között... A tanítás második parancsa: Ne ölj! Ne hajtsd el a magzatot, a megszületett gyermekeket ne öld meg ... A halál útja pedig ez: ... nem könyörülnek a szegényen, nem szomorkodnak a szomorkodóval, nem ismerik Teremtőjüket, megölik a gyermekeket, abortuszban megölik Isten teremtményét, elfordulnak a szegénytől, a gazdagok szószólói, a szegények gonosz bírái, minden bűntől szennyesek: fiaim, szabaduljatok meg mindezekről a bűnöktől.”[281] Az idő múlásával ez az egyházi hagyomány mindig egyöntetűen tanította a „ne ölj” parancs állandó és föltétlen érvényét. Tudjuk, hogy az első századokban az emberölést a legsúlyosabb bűnök közé sorolták – a hittagadással és a házasságtöréssel együtt –, és a bűnbánó gyilkost csak hosszú, súlyos és nyilvános vezeklés után fogadták vissza az egyházi közösségbe.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio enciklika

15. Az Ország meg akarja változtatni az emberek egymáshoz való viszonyát, és lépésről lépésre megvalósul, amennyiben megtanulják egymást szeretni, megtanulnak egymásnak megbocsátani, és egymásnak szolgálni. Jézus visszanyúl az egész törvényhez, és a szeretet parancsában foglalja össze lényegét (vö. Mt 22,34-40; Lk 10,25-28). Mielőtt elbúcsúzott volna övéitől, „új parancsot” adott nekik: „Ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást” (Jn 13,14; vö. 15,12). Az a szeretet, amellyel Jézus a világot szerette, életének odaadásában érte el tetőpontját (vö. Jn 15,13), ami jelzi az Isten világ iránti szeretetét (vö. Jn 3,16). Ezért Isten országának természete: minden ember közössége egymással és Istennel.

Az Ország mindenkihez tartozik: az emberi személyekhez, a közösségekhez, az egész világmindenséghez. Ezért az országért dolgozni annyit jelent, mint az isteni törekvést felismerni és ápolni, amely az emberiség történelmében jelen van, és azt átforgalmazja. Az országot építeni azt jelenti, hogy dolgozunk a gonosz minden formájától való megszabadulásért. Röviden: Isten Országá az Ő üdvözítő akaratának kinyilatkoztatása és megvalósítása teljes egészében.

XVI. Benedek pápa: Caritas in veritate enciklika

2. A szeretet az Egyház társadalmi tanításának királyi útja. Mindazokat a felelőségeket és feladatokat, amelyeket ez a tanítás körvonalaz, a szeretet járja át, amely Jézus tanítása szerint a Törvény foglalata (vö. Mt 22,36–40). A szeretet jelenti az Istennel és az embertársal való személyes viszony valódi tartalmát; ez a vezérelve nem csupán mikro-viszonyainknak, a baráti, a családi és kisközösségi kapcsolatoknak, hanem a makro-viszonyoknak, a társadalmi, gazdasági és politikai kapcsolatoknak is. Az evangélium tanítása nyomán az Egyház számára a szeretet

minden, mivel, amint Szent János tanítja (vö. 1Jn 4,8.16), és ahogy első enciklikámban említettem: „Az Isten szeretet” (Deus caritas est). Minden Isten szeretetéből származik, minden a szeretet által ölt formát, minden a szeretet felé irányul. A szeretet Isten legnagyobb ajándéka, amelyet ő adott az embereknek, a szeretet az ő ígérete és a mi reménységünk.

Tudatában vagyok annak, milyen jelentésbeli félresiklásokon és kiüresedésen ment és megy át a szeretet jelentése, azzal az ebből következő veszéllyel együtt, hogy félreértik és számúzik az erkölcsi élet gyakorlatából, és ez minden esetben megakadályozza helyes értékelését. Társadalmi, jogi, kulturális, politikai és gazdasági területen, azaz a fenti veszélynek leginkább kitett közegekben könnyen kimondják, hogy a szeretet nem játszik szerepet az erkölcsi felelőségek értelmezésében és irányításában. Ebből fakad a szeretet és az igazság összekapcsolásának szükségessége, nem csupán abban az irányban, amelyet Szent Pál kijelöl, azaz az „igazság a szeretetben” értelemben (Ef 4,15), hanem a fordított, am azt kiegészítő „szeretet az igazságban” irányban is. Az igazságot a szeretet „ökonómiájában” kell keresni, megtalálni és kifejezni, ugyanakkor másrésről pedig a szeretetet az igazság fényében kell megérteni, értékelni és gyakorolni. Így nem csak az igazság által megvilágított szeretetnek teszünk szolgálatot, de hozzájárulunk az igazság hitelesítéséhez is azzal, hogy megmutatjuk bizonyító és meggyőző erejét a konkrét társadalmi életben. Olyan dolog ez, amellyel ma kevésbé számolnak egy olyan társadalmi és kulturális közegben, amely az igazságot viszonylagossá teszi, gyakran közömbössé válik az igazság iránt és ellene szegül.

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangéliumban* (Mt 22,34-40) Jézus egy törvénytudó kérdésére válaszolva jelöli meg az első és a második legfontosabb parancsolatot: az Isten és a felebarát szeretetét. Ezek azok, melyekre az egész ó-és újszövetségi Szentírás épül. Isten Jézus Krisztusban történő kinyilatkoztatása tehát a szeretetet mint a legfontosabb parancsolatot állítja az ember elé – ez a gondolat vonul végig a liturgia legtöbb szövegrészében is.

A *kezdő könyörgés* hitet, reményt és szeretetet kér, valamint azt, hogy szerethessük azt, amit az Úr parancsol.

Az *olvasmány* (Kiv 22,20-26) az embertársakkal szembeni szeretetteljes, irgalmas magatartásra int, ezt jelöli meg Isten irgalmasságának feltételeként. „Ha

sanyargatjátok őket, s ők hozzám kiáltanak, meghallom panaszukat, és fellobban haragom”. Ahogyan az Isten irgalmas, úgy minékünk is annak kell lennünk másokkal.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 17,2-3a.3bc-4.47 és 51ab) az Urat magasztalja s hangot ad az iránta érzett szeretetnek: „Szeretlek, Uram, Istenem, én erősségem.”

A *szentlecke* (1Tessz 1,5c-10) üzenete azáltal kapcsolódik az evangéliumi szakaszéhoz, hogy rámutat arra: Jézus irántunk érzett szeretetének köszönhető, hogy „megment minket az eljövendő haragtól”.

Az *alleluja vers* (Jn 14,23) azt mutatja meg, hogy Jézus szavának megtartása az ő iránta érzett szeretetből fakad: „Aki szeret engem, megfogadja szavamat, Atyám is szeretni fogja, és hozzá költözünk.”

Az *egyetemes könyörgések* középpontjában is a szeretet parancsa áll. A papi bevezető imádság összefoglalja az evangéliumi szakasz mondanivalóját: „Krisztus tanítja, hogy a legfőbb parancs a szeretet. Kérjük mennyei Atyánkat, hogy e nagy parancsot mindig szem előtt tartsuk!”. Az első könyörgés a lelkipásztorok szeretetről való tanúságtételéért fohászkodik. A második a világ népei közti szeretetet kéri. A harmadik a hívő népért imádkozik, hogy a szeretet által vezérelve megnyissák szívüket a nemhívók fel is. A negyedik azt kéri, hogy az embertársak szolgálatában is a szeretet vezéreljen minket. Az ötödik a családok tagjai közti szeretetért imádkozik. A papi záró könyörgés pedig a hívők lelki egységéért fohászkodik és azért, hogy a testvéri szeretet kapcsoljon egybe minket.

A két választható *áldozási ének* közül a második Krisztus szeretetét magasztalja, melyből áldozata is fakadt: „Krisztus szeretett minket, és odaadta magát értünk jó illatú áldozati adományként az Istennek.” (Ef 5,2)

2.3.2. Liturgikus énekek

Éneklő Egyház:

Egyet kértem az Úrtól (522)

<http://nepenektar.hu/liturgia/230/gr/325/egyet-kertem-az-urtol-unam-petii>

Gitáros, illetve taizei énekek:

Dax: Fáj, hogy széthúz a világ

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

Ahol szeretet (Taize)

<https://www.youtube.com/watch?v=dF4WhWrdgAI>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

Kovács Bettina: Egy szerető szív

Van egy szív, mely csakis értem dobog,
S ettől a szívtől mindig szeretet kapok.
Bármi történik, nem szűnik meg értem dobogni,
Mert egyfolytában tud engem szeretni.

E szerető szív érted is dobog,
Épp ezért legyél hát nagyon boldog.
Adj hálát mindenért,
Főként Jézus végtelen szeretetéért.

Ez a szív az egész világot dobog,
Minden pillanatban csak az emberekért sajog.
Mert az emberek bűnben élnek,
Jézus mégis azt mondja: Én így is szeretlek.

E szív sok mindent elviselt már,
Az emberekért nagy volt az ár.
A szív egyszer csak megszűnt dobogni,
Hogy mi bűnös életet tudjunk élni.

Majd pedig egyszer csak újra megdobbant a szív,
És azóta is követésre hív.
Kövesd Őt bátran,
És soha ne nézz hátra.

Van egy szív, mely téged és engem is egyformán szeret,
S így már sokkal könnyebb az élet.
A tudat, hogy egy szerető szív van veled,
Átsegíti az egész életed.

Forrás: https://keresztenyversek.blog.hu/2014/08/04/egy_szereto_sziv

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó tantörténetek

A neve: Szeretet

Egy kislány bement a szobájába, és a szekrénykéje mélyéről előhúzott egy lekváros üveget. Kiöntötte a padlóra az üvegben lévő érméket, és gondosan számolni kezdte. Háromszor is megszámlolta, mert a végösszegnek nagyon pontosnak kellett

lennie. Nem hibázhatott. Ezután óvatosan visszatöltötte a pénzürméket az üvegbe, rázárta a tetejét, és kisurrant a hátsó ajtón.

A hat háztömbnyire lévő patikába ment, amelynek ajtaja fölött a nagy vörös Indián Törzsfőnök képe volt látható. Türelmesen várt a patikusra, hogy fordítson rá egy kis figyelmet, de a patikus éppen nagyon el volt foglalva.

Tess – így hívták a kislányt – megcsoszogtatta a lábát a padlón. Semmi.

Megköszöri a torkát úgy, hogy a legkellemetlenebb hangot adja, amit csak lehet. Ez sem volt sikeres. Végül kivett egy érmét az üvegből, és megkocogtatta a pult üvegét. Ez használt!

– És te mit szeretnél? – kérdezte a patikus érezhetően bosszús hangon.

– Éppen a testvéremmel beszélek Chicagóból, akit már ezer éve nem láttam – tette hozzá a patikus, mint aki választ sem vár a kérdésére.

– Én pedig az én testvéremről szeretnék beszélni veled – mondta Tess a patikuséhoz hasonlóan bosszús hangon.

– Az öcsém nagyon beteg és... egy csodát szeretnék venni neki.

– Tessék? – fordult hozzá a patikus.

– A neve Andrew és valami csúnya dolog nő a fejében, és az Apukám azt mondta, hogy csak egy csoda mentheti meg őt. Hát tessék mondani, mennyibe kerül egy csoda?

– Kislányom, mi nem árulunk csodákat. Sajnos nem tudok neked segíteni – felelte a patikus, kissé megenyhült tónusban.

– Figyelj, nekem van pénzem, meg tudom fizetni. Ha nem lenne elég, kipótolom. Csak mondd meg, mibe kerül.

A patikus testvére, akivel eddig beszélgetett, jólöltözött férfi volt. Lehajolt a kislányhoz és megkérdezte:

– Mondd csak, miféle csodára van az öcsikédnek szüksége?

– Azt nem tudom – válaszolt Tess könnyes szemmel – csak azt tudom, hogy nagyon beteg, és Anyu azt mondta, hogy valami operációra volna szüksége, de Apu nem tudja megfizetni, ezért szeretném odaadni az én pénzemet.

– Mennyi pénzed van? – kérdezte a chicagói férfi.

– Egy dollár és tizenegy cent – felelte Tess alig hallhatóan – ez az összes, ami van, de tudok többet is szerezni, ha kell.

– Nahát, milyen csodálatos véletlen! – mosolygott a férfi. Egy dollár és tizenegy cent éppen az a pontos összeg, ami egy kisfiú csodájának az ára.

Egyik kezébe tette a pénzt, a másikkal kézen fogta a kislányt:

– Vezess engem haza hozzátok, szeretném látni az öcsédet és találkozni a szüleiddel. Lássuk, hátha van nálam egy olyan csoda, amit te szeretnél.

A jólöltözött férfi Dr. Carlton Armstrong volt, sebészorvos, aki az idegsebészetre specializálódott. Ingyen elvégezte az operációt, és nem telt bele sok idő, amire Andrew ismét otthon volt, épen, egészségesen. Anya és Apa boldogan beszéltek arról az esemény-láncolatról, ami idáig vezetett .

– Ez a műtét egy igazi csoda volt – suttogta Anya – vajon mennyibe került volna?

Tess mosolygott. Ő pontosan tudta, mennyibe került a csoda: egy dollárba és tizenegy centbe, no és egy gyermek töretlen hitébe. Egy csoda nem a természet törvényeitől függ, hanem egy „magasabb törvény” működésétől. A neve: Szeretet!

Vö: https://velunkazisten.hu/blog/sk/A_neve_Szeretet

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

– Mit jelent konkrétan az, hogy szeretni? Hogyan fejezem ki a szeretetemet?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, növeld bennünk a hitet, a reményt és a szeretetet. Add, hogy szeressük, amit parancsolsz, és segíts, hogy elnyerjük, amit ígérsz. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlekedet, hogy tudjam mindig ünnepelni, hogy szeretve vagyok, s legyen bátorságom e szeretetre mindig szeretettel válaszolni! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz /Mt 22, 34-40/

(Forrás: pixabay)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Ha a szeretet parancsát élem, akkor az egész törvényt betartom, mert a törvény teljessége, betöltése a szeretet (Vö. Róm 13,10)!

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– Egy feladatom van csupán: Jézus tanítása, parancsa szerint szeretni (Vö. Jn 13,34-35; 15,12-17).